HE 96/2007 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Slovakian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi mainitun sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Slovakian välisen sopimuksen turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimuksen tarkoituksena on varmistaa salassa pidettävän tiedon välittäminen ja suojaaminen Suomen ja Slovakian välillä ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, teollisuus-, tiede- tai teknologia-asioissa. Kysymys on arkaluonteisista tietoaineistoista, jotka lähettävässä sopimusvaltiossa on erikseen luokiteltu korkean tietoturvallisuuden tason toteuttamista edellyttäviksi.

Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus siitä, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet on saatettu loppuun, on otettu vastaan. Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

293651

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
SISÄLLYS....2
YLEISPERUSTELUT....3
1 JOHDANTO....3
2 NYKYTILA....4
2.1 Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista....4
Lain yleinen soveltamisala....4
Lain suhde julkisuuslainsäädäntöön....4
Lain soveltaminen elinkeinonharjoittajiin....4
Lain täytäntöönpanoviranomaiset....5
Tietojen salassapito ja käytön sääntely....5
Turvallisuusluokittelu ja - toimenpiteet....5
Henkilöturvallisuus....6
Yhteisöturvallisuusselvitys....6
2.2 Turvallisuusselvityksiä koskeva lainsäädäntö....7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET....7
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET....7
4.1 Vaikutukset kansalaisiin....7
4.2 Vaikutukset elinkeinoelämään....8
4.3 Taloudelliset vaikutukset....8
4.4 Vaikutukset hallintoon....8
5 ASIAN VALMISTELU....8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT....9
1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön....9
2 Lakiehdotuksen perustelut....13
3 Voimaantulo....13
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys....14
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus....14
4.2 Käsittelyjärjestys....15
LAKIEHDOTUS....17
Laki Slovakian kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta....17
SOPIMUSTEKSTI....18

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Tietoturvallisuudella tarkoitetaan yleisesti ottaen kaikkia sellaisia menettelyjä, joiden avulla turvataan informaation sisällön suojaaminen ulkopuolisilta (tiedon luottamuksellisuus), tiedon muuttumattomuus (tiedon eheys) sekä tiedon käytettävyys. Tietoturvallisuuden varmistamiseksi käytetään erilaisia keinoja, joista tavallisimmat ovat henkilöstön luotettavuuden ja toimitilojen turvallisuuden varmistaminen, salassapitosäännökset ja tietojen käytön rajoittaminen vain sovittuun tarkoitukseen sekä erilaiset tietojen käsittelyyn ja siirtoon liittyvät menettelytapavaatimukset. Tietoturvallisuusvaatimukset kattavat informaation koko elinkaaren, toisin sanoen tietojen hankkimisen, muokkaamisen, käytön, luovutuksen, arkistoinnin ja hävittämisen.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviin asiakirjoihin sisältyy sellaisia salassa pidettäviä tietoja, joiden luvaton paljastuminen voi aiheuttaa merkittävää ja laajalle ulottuvaa vahinkoa keskeisille yleisille eduille. Tällaisten aineistojen asianmukaisesta käsittelystä on sen vuoksi pidettävä erityistä huolta. Kysymys on Suomen luotettavuudesta kansainvälisen yhteistyön osapuolena.

Kansainvälinen tietoturvallisuusyhteistyö, johon Suomikin osallistuu, käsittää perinteisesti diplomaattiseen toimintaan samoin kuin puolustus- ja poliisihallintojen väliseen yhteistyöhön liittyvän ei-julkisen tiedonvaihdon suojaamisen. Välittömän valtiovastuun piiriin kuuluvien kysymysten lisäksi kansainvälisillä tietoturvallisuusvelvoitteilla on kuitenkin kasvava merkitys myös taloudellisen, teollisen ja teknologisen yhteistyön kannalta, joiden puitteissa yhä useammat yritystason hankkeet edellyttävät turvallisuussuojatun tiedon hyödyntämistä. Näin etenkin silloin, kun kyse on sellaisesta viranomaisen hankinnasta, jossa valtion suojattuja tietoja on annettava yritykselle kaupallisen sopimuksen toteuttamista varten. Tällaisia ovat perinteisesti olleet erityisesti puolustusalan hankinnat, mutta sektori on laajenemassa.

Pyrkimyksistä huolimatta ei kuitenkaan ole osoittautunut mahdolliseksi toteuttaa tietoturvallisuusalan monenkeskistä yleissopimusta. Pääasiallinen syy tähän ovat kansallisten lainsäädäntöjen ja hallintorakenteiden ja -tapojen eroavaisuudet, jotka puolestaan heijastelevat tietoturvallisuuden sensitiivisyyttä osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Yleissopimuksen puuttuminen on siten pakottanut valtiot, Suomi mukaan luettuna, etsimään kahdenvälisiä sopimusratkaisuja. Suomi on tehnyt ensimmäisen kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksensa Saksan liittotasavallan kanssa vuonna 2004. Sopimus tuli voimaan 16 päivänä heinäkuuta 2004 (SopS 96-97/2004). Vuotta myöhemmin allekirjoitettiin Suomen ja Ranskan välinen sopimus, joka puolestaan tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2005 (SopS 66-67/2005). Kumpikin suuri Euroopan unionin (EU) jäsen on Suomelle tärkeä yhteistyökumppani niin turvallisuushallinnon kuin taloudellisen vuorovaikutuksenkin aloilla.

Tietoturvallisuustarpeiden painottumista enenevässä määrin myös taloudelliseen toimintaan ilmentää Suomen ja Euroopan Avaruusjärjestön (ESA) välinen yhteistyösopimus, jäljempänä ESA:n tietoturvallisuussopimus, niin ikään vuodelta 2004 (SopS 94-95/2004). Sopimuksen eräs keskeinen tavoite on turvata Suomen elinkeinoelämän mahdollisuudet osallistua tasavertaisesti muiden jäsenmaiden kanssa ESA:n turvallisuusluokiteltuihin tarjouskilpailuihin.

Tähän mennessä Suomi on Slovakian lisäksi allekirjoittanut tietoturvallisuussopimukset Puolan, Italian, Viron ja Latvian kanssa. Parafointivaiheeseen ovat edenneet sopimukset Espanjan, Tshekin ja Liettuan kanssa samoin kuin yhteispohjoismainen tietoturvallisuussopimus.

Suomen ja Slovakian välinen sopimus allekirjoitettiin Bratislavassa 14 päivänä toukokuuta 2007. Sopimus on neuvoteltu pitkälti

Suomen neuvottelujen pohjaksi esittämän mallisopimuksen perusteella.

2 Nykytila

2.1 Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista

Lain yleinen soveltamisala

Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004) säädettiin osana Suomen ja Saksan välisen tietoturvallisuussopimuksen sekä ESA:n tietoturvallisuussopimuksen voimaansaattamista. Laki katsottiin tarpeelliseksi muun ohella sen vuoksi, että kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi on tarve poiketa asiakirjajulkisuuteen ja -turvallisuuteen perustuvista kansallisista järjestelyistä, jotka perustuvat pääosin viranomaisten toiminnan julkisudesta annettuun lakiin (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki.

Lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista sovelletaan erityissuojattaviin tietoaineistoihin. Näillä tarkoitetaan salassa pidettäviä asiakirjoja ja materiaaleja, jotka on toimitettu Suomen viranomaiselle ja joiden lähettäjä on kansainvälisen, Suomea sitovan sopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen mukaisesti tehnyt niihin turvallisuusluokkaa koskevan merkinnän. Omistusoikeus luovutettuun tietoon säilyy luovutuksen jälkeenkin aineiston luovuttaneella valtiolla. Lakia voidaan soveltaa vain, jos kansainvälinen sopimus on saatettu Suomessa voimaan perustuslaissa säädetyllä tavalla tai jos kysymys on Suomea muutoin sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta.

Lain soveltamisalan piiriin kuuluvia erityissuojattavia tietoaineistoja ovat lisäksi Suomen viranomaisen tai lain soveltamisalan piiriin kuuluvan elinkeinonharjoittajan laatimat asiakirjat, joista ilmenee Suomeen toimitettuihin asiakirjoihin sisältyviä tai materiaalista saatavissa olevia tietoja. Lain soveltamisalan piiriin kuuluvat niin ikään asiakirjat ja materiaalit, jotka on Suomessa tuotettu salassa pidettävän turvallisuusluokitellun tiedon perusteella.

Laissa säädettyjä turvallisuusvelvoitteita sovelletaan silloinkin, kun sopimus tai säädös, johon säännösten soveltaminen perustuu, ei enää ole voimassa (15 §). Soveltaminen jatkuu niin kauan kuin se turvallisuusluokituksen perusteena olevan yleisen edun vuoksi on tarpeen.

Lain suhde julkisuuslainsäädäntöön

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettuun lakiin sisältyy useita kansallisten asiakirjojen tietoturvallisuudesta annetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä. Laissa on kuitenkin yleinen viittaussäännös julkisuuslakiin. Niiltä osin kuin suomalaisten viranomaisten asiakirjoihin sisältyy muita kuin kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden piiriin kuuluvia tietoja kansainvälisestä yhteistyöstä, on sovellettava julkisuuslain ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Laissa on myös erityissäännös, joka koskee päätöksentekovaltaa siinä tilanteessa, että tietoja pyydetään julkisuuslain nojalla erityissuojattavasta aineistosta. Julkisuuslain mukaan tiedonsaantia koskevan pyynnön voi käsitellä ja ratkaista se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on. Tiedonsaantipyyntö voidaan kuitenkin siirtää toisen viranomaisen ratkaistavaksi julkisuuslain 15 §:ssä säädetyissä tilanteissa.

Lain soveltaminen elinkeinonharjoittajiin

Lakia sovelletaan viranomaisten lisäksi myös elinkeinonharjoittajaan ja tämän palveluksessa olevaan silloin, kun elinkeinonharjoittaja on sopimusosapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tai osallistuu tällaista sopimusta edeltävään hankintakilpailuun tai toimii tällaisen elinkeinonharjoittajan alihankkijana (1 §:n 2 mom.).

Turvallisuusluokitellulla sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka toisen valtion viranomainen tai siinä kotipaikkaansa pitävä yritys taikka kansainvälinen järjestö tai toimielin aikoo tehdä tai on tehnyt kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitetulla tavalla Suomessa kotipaikkaansa pitävän elinkeinonharjoittajan kanssa, jos tarjouskilpailuun osallistuminen tai sopimuksen toteuttaminen voi edellyttää pääsyä erityissuojattavaan tietoaineistoon (2 §:n 3 kohta).

Lain mukaan elinkeinonharjoittaja voi pyytää yhteisöturvallisuusselvityksen ja arvion

tekemistä voidakseen osallistua toisen valtion viranomaisen tai siinä kotipaikkaansa pitävän yrityksen järjestämään tarjouskilpailuun riippumatta siitä, onko Suomi tehnyt kyseisen valtion kanssa sopimuksen, jossa on määräyksiä tietoturvallisuusvelvoitteista (1 §:n 3 mom.). Säännöksen tarkoituksena on turvata suomalaisten yritysten kilpailumahdollisuudet hankinnoissa silloinkin, kun hankintaan sovellettavissa olevaa kansainvälistä tietoturvallisuussopimusta ei ole. Useimmat valtiot kuitenkin edellyttävät kahdenvälisen tietoturvallisuussopimuksen olemassa oloa ulkomaisen turvallisuustodistuksen hyväksymiseksi.

Elinkeinonharjoittajalla ja tämän palveluksessa tai toimeksiannosta toimivalla on erityissuojattavia tietoaineistoja koskeva salassapitovelvollisuus (6 ja 7 §). Elinkeinonharjoittajalla on myös velvollisuus kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi antaa tietoja sekä sallia viranomaisen ja kansainvälisen toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen turvallisuusjärjestelyihinsä ja toimitiloihinsa (16 §:n 2 mom., 18 §:n 2 mom.).

Lain täytäntöönpanoviranomaiset

Laissa on säännökset niistä viranomaisista, jotka huolehtivat kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden hoitamisesta. Kansallisena turvallisuusviranomaisena (National Security Authority, NSA) kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä toimii ulkoasiainministeriö. Puolustusministeriö, pääesikunta ja suojelupoliisi toimivat määrättyinä turvallisuusviranomaisina (Designated Security Authority, DSA). Näille viranomaisille voi kuulua muun ohella tarjous- ja hankintamenettelyihin liittyvien asiakirjojen turvallisuusluokittelu. Henkilöturvallisuuteen liittyvien turvallisuusselvitysten laadinnasta huolehtivat suojelupoliisi ja pääesikunta. Yhteisöturvallisuusselvityksen laadinta kuuluu sen sijaan kaikilta osin pääesikunnalle.

Laissa on säännökset viranomaisia ja elinkeinonharjoittajaa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta. Säännösten tarkoituksena on varmistaa, että toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voisivat saada niille kuuluvien tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot. Viranomaiset voivat myös salassapitovelvollisuuden estämättä antaa kansainväliseen tietoturvallisuusvelvoitteeseen perustuvaa yhteistyötä varten salassa pidettäviä tietoja ulkomaiselle sopimuspuolelle. Viranomaisella on myös oikeus sallia kansainväliseen tietoturvallisuusvelvoitteeseen perustuva kansainvälisen järjestön, toimielimen tai sopimusvaltion edustajan tutustuminen viranomaisen toteuttamiin turvallisuusjärjestelyihin ja toimitiloihin riippumatta siitä, mitä turvallisuusjärjestelyjen salassapidosta säädetään taikka säädetään tai määrätään pääsystä tiloihin, joissa käsitellään tai säilytetään salassa pidettäviä tietoja.

Kansallisen turvallisuusviranomaisen on lain mukaan ilmoitettava kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitetuissa tapauksissa toiselle sopimuspuolelle tietoonsa tulleesta turvallisuusluokiteltujen tietojen suojan vaarantumisesta ja tietoturvallisuutta koskevan määräyksen loukkaamisesta sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin asian selvittämiseksi samoin kuin rangaistavaan tekoon syyllistyneen syytteeseen saattamiseksi (19 §).

Tietojen salassapito ja käytön sääntely

Erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa (6 §:n 1 mom.). Salassapitovelvollisuus koskee myös elinkeinonharjoittajaa tämän olleessa osapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksissa.

Suomen tekemissä, käytännössä kahdenvälissä sopimuksissa, jotka koskevat eri maiden viranomaisten välistä salassa pidettävien tietojen vaihtoa, on säännönmukaisesti määräys, joka rajoittaa luovutettujen tietojen käyttöä. Tämän mukaisesti erityissuojattavaa tietoaineistoa saa käyttää ja luovuttaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu, jollei se, joka on määritellyt aineiston turvallisuusluokan, ole antanut muuhun suostumustaan (6 §:n 2 mom.). Erityissuojattavien tietoaineistojen käyttöä koskee siten vahva käyttötarkoitussidonnaisuus.

Turvallisuusluokittelu ja - toimenpiteet

Laissa säädetään velvollisuudesta merkitä erityissuojattavaan tietoaineistoon sen turval-

lisuusluokka. Tietoaineistoon tehty merkintä turvallisuusluokasta osoittaa, minkälaisia toimenpiteitä on toteutettava aineistoa käsiteltäessä. Mitä korkeampaan turvallisuusluokkaan aineisto kuuluu, sitä tiukempia tietoturvallisuustoimenpiteitä edellytetään. Laissa on yleinen velvoite toteuttaa tietoaineiston käsittelyssä sen turvallisuusluokkaa koskevia käsittelymääräyksiä sekä valtuus säätää erityissuojattavan tietoaineiston käsittelyssä noudatettavista turvallisuusluokitusta vastaavista teknisistä turvallisuustoimenpiteistä valtioneuvoston asetuksella (9 §).

Turvallisuusluokiteltuja aineistoja käsiteltäessä on lain mukaan huolehdittava siitä, että tietoja säilytetään asianmukaisissa tiloissa. Myös tilojen turvallisuusvaatimuksista voidaan säätää asetuksella (10 §).

Lakiin kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista on kirjattu kansainvälisissä sopimuksissa yleinen vaatimus siitä, että turvallisuusluokiteltuja tietoja viranomaisissa käytettäessä noudatetaan suurta pidättyvyyttä ja että tietoihin annetaan pääsy vain niille, jotka tarvitsevat tietoja tehtäviensä hoitamisessa. Nämä henkilöt on nimettävä etukäteen, jos sopimuksessa tätä edellytetään. Sama koskee myös 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkeinonharjoittajaa (6 §:n 3 mom.).

Henkilöturvallisuus

Kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa edellytetty henkilöturvallisuutta koskeva turvallisuusselvitys tehdään siten kuin turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) ja sen nojalla säädetään. Siten esimerkiksi selvityksen kohteena olevan henkilön oikeudet määräytyvät sanotun lain mukaisesti.

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa on kuitenkin kaksi säännöstä, jotka ovat erityissäännöksiä suhteessa turvallisuusselvityksistä annettuun lakiin. Suppea turvallisuusselvitys on mahdollista laatia muissakin kuin turvallisuusselvityksistä annetun lain 19 §:ssä luetelluissa tapauksissa, jos se on tarpeen kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi (11 §:n 1 mom.). Toinen erityissäännös koskee viranomaisten toimivaltaa. Turvallisuusselvityksen tekee pääesikunta silloin kun turvallisuusselvityksen laatiminen on tarpeen puolustushallintoa tai puolustushankintoja koskevan kansainvälisen velvoitteen toteuttamiseksi. Muissa tapauksissa henkilöön liittyvien turvallisuusselvitysten laadinnasta huolehtii suojelupoliisi (11 §:n 2 mom.). Säännös on turvallisuusselvityksistä annettua lakia täsmällisempi ja siinä otetaan huomioon, minkälaisesta kansainvälisestä velvoitteesta on kysymys.

Turvallisuusselvityksistä annetun lain 10 §:n 2 momentin mukaan turvallisuusselvitykseen ei saa sisällyttää selvityksen laatineen viranomaisen arviota selvityksen kohteena olevan henkilön luotettavuudesta tai sopivuudesta virkaan tai tehtävään, ellei lain 9 §:ssä tarkoitettu valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite tätä edellytä. Koska pääsääntönä on, että turvallisuusselvitys ei sisällä arviota henkilön luotettavuudesta, laissa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista on erikseen mainittu henkilön luotettavuuden arviointi. Tällaisen arvion tekee turvallisuusselvityksen perusteella kansallinen turvallisuusviranomainen tai, jos turvallisuusviranomaisten välillä on niin sovittu, tehtävään määrätty turvallisuusviranomainen.

Arvioinnin perusteella annetaan henkilöturvallisuutta koskeva todistus (Personal Security Clearance). Se toimitetaan tavanomaisimmin sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle sopimuksen osoittamalla tavalla. Laissa on myös säännökset todistuksen antamisesta henkilölle itselleen (14 §).

Yhteisöturvallisuusselvitys

Yhteisöturvallisuusselvityksellä varmistetaan elinkeinonharjoittajan toimitilojen ja käsittelykäytäntöjen asianmukaisuus sekä henkilöstön osaaminen. Elinkeinonharjoittajan luotettavuuden arvioinnilla varmistutaan erityisesti siitä, kuinka hyvin tämä pystyy huolehtimaan turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta. Yhteisöturvallisuusmenettely ja siihen perustuva arvio toteutetaan pääosin elinkeinonharjoittajalta itseltään saatujen tietojen perusteella sekä tämän toimitilojen turvallisuuden kartoituksella, ja tarvittavista toimenpiteistä huolehditaan elinkeinonharjoittajan kanssa tehtävän sopimuksen avulla. Selvityksen laatii pääesikunta. Selvitystä laa-

dittaessa on otettava huomioon laissa yksilöidyt seikat, muun muassa se, miten suojataan turvallisuusluokitellut tiedot oikeudettomalta ilmitulolta, muuttamiselta ja hävittämiseltä, ja miten estetään asiaton pääsy tiloihin, joissa turvallisuusluokiteltuja tietoja käsitellään tai joissa harjoitetaan turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tarkoitettua toimintaa.

Pääesikunta voi tehdä lain soveltamisalan piiriin kuuluvan elinkeinonharjoittajan kanssa sopimuksen, jossa elinkeinonharjoittaja sitoutuu toimenpiteisiin kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi (13 §). Sopimuksessa voidaan yksityiskohtaisemmin määritellä ne toimenpiteet, jotka elinkeinonharjoittaja toteuttaa täyttääkseen kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista johtuvat vaatimukset. Sopimuksessa elinkeinonharjoittaja sitoutuu myös tekemään ne mahdolliset tarkistukset toimintaansa, jotka toiminnan turvallisuuskartoituksessa on havaittu. Turvallisuusselvityksen ja mahdollisen sopimuksen jälkeen pääesikunta voi tehdä arvion elinkeinonharjoittajan luotettavuudesta ja antaa tätä koskevan turvallisuustodistuksen (Facility Security Clearance).

2.2 Turvallisuusselvityksiä koskeva lainsäädäntö

Henkilöstöturvallisuuteen liittyvistä turvallisuusselvityksistä säädetään turvallisuusselvityksistä annetussa laissa. Lain tarkoituksena on turvallisuusselvitysmenettelyä käyttämällä parantaa mahdollisuuksia ennakolta estää rikokset, jotka vakavasti vahingoittaisivat keskeisiä yleisiä tai yksityisiä etuja taikka erittäin merkittävää tietoturvallisuutta.

Turvallisuusselvitys voidaan tehdä virkaan tai tehtävään hakeutuvasta, tehtävään tai koulutukseen otettavasta taikka virkaa tai tehtävää hoitavasta henkilöstä, ja se voi olla perusmuotoinen, laaja tai suppea. Turvallisuusselvitys tehdään laissa määritellyissä tapauksissa, kuten silloin, kun Suomea sitova valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite edellyttää turvallisuusselvityksen tekemistä tai sen perusteella laaditun todistuksen esittämistä.

Yksityisyyden suojan perusoikeusluonteen vuoksi turvallisuusselvitysmenettely on tarkan muotosidonnaista. Turvallisuusselvitys voidaan tehdä vain selvityksen kohteena olevan henkilön etukäteen antaman, nimenomaisen ja kirjallisen suostumuksen perusteella. Myös turvallisuusselvitysmenettelyssä käytettävät rekisterit on laissa lueteltu tyhjentävästi.

Jokaisella on oikeus saada tieto siitä, onko hänestä tehty turvallisuusselvitys tiettyä tehtävää varten. Selvityksen kohteella on myös oikeus pyynnöstä saada toimivaltaiselta viranomaiselta perusmuotoisen tai laajan turvallisuusselvityksen tiedot. Tiedonsaantioikeus ei kuitenkaan koske sellaisesta rekisteristä peräisin olevaa tietoa, johon rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta.

3 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saattaa voimaan Suomen ja Slovakian välinen tietoturvallisuussopimus ja sillä tavoin parantaa maiden välistä yhteistyötä sekä turvata suomalaisten yritysten mahdollisuudet osallistua sellaisiin kansainvälisiin sekä Suomen ja Slovakian välisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen saattaa edellyttää arkaluonteisten salassa pidettävien tietojen vaihtoa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset kansalaisiin

Sopimuksen voimaansaattamisen myötä Slovakiasta Suomeen toimitettuihin turvallisuusluokiteltuihin tietoihin ja materiaaleihin sovellettaisiin lakia kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista. Lakiin sisältyy erityissäännös, jonka mukaan toisen sopimuspuolen salassa pidettävät ja turvallisuusluokitellut asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot ovat myös Suomessa salassa pidettäviä. Säännös poikkeaa muodoltaan julkisuuslain yleistä etua koskevista salassapitosäännöksistä, joissa salassapito on useimmissa tapauksissa riippuvainen siitä, minkälaisia vaikutuksia tietojen antamisella olisi suojattavalle edulle. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukainen salassapito on näin ollen sanamuodon mukaan kattavampi kuin yleisessä julkisuuslaissa.

Suomen ja Slovakian välisessä sopimuksessa on kysymys asiakirjoista, joita toisen sopimuspuoli pitää salassa pidettävinä ja jotka se on määritellyt ja merkinnyt korkean tietoturvallisuuden tasoa edellyttäviksi. Tällaisia asiakirjoja on säännönmukaisesti pidettävä salaisina myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan. Merkittävimpänä erona on se, että viranomaisella ei olisi kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa tarkoitettuun asiakirjaan kohdistuvaa tiedonsaantipyyntöä ratkaistessaan velvollisuutta erikseen perustella tiedon antamisesta aiheutuvaa vahinkoa. Tiedonsaantipyyntö olisi muutoin käsiteltävä julkisuuslain mukaisesti. Siten viranomaisen on varmistettava, että asiakirjaan merkitty salaisuusluokka vastaa sopimuksessa sovittua. Jos luokituksen oikeellisuudesta tai siitä, minkä asiakirjan tietojen vuoksi luokitusmerkintä on tehty, syntyy epäselvyyttä, viranomaisen on otettava yhteyttä asiakirjan laatineeseen sopimuspuoleen. Suomen ja Slovakian välillä tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kappaleeseen sisältyy tätä tarkoitusta palveleva määräys.

Edellä olevan perusteella voidaan arvioida, että Suomen ja Slovakian välisen tietoturvallisuussopimuksen voimaansaattamista koskeva lakiehdotus ei asiallisesti vaikuta kansalaisten tiedonsaantia vähentävästi suhteessa siihen, mitä tiedonsaanti yleisen lainsäädännön mukaan on.

Henkilöturvallisuus on keskeinen tietoturvallisuuden osa-alue. Koska jo laki kansainvälisistä tietoturvavelvoitteista edellyttää turvallisuusselvityksistä annetun lain mukaisen menettelyn käyttämistä henkilöstön luotettavuuden varmistamisesta, ehdotetun voimaansaattamislain hyväksyminen ei tarkoittaisi sitä, että kansalaisten yksityisyyselämän ja henkilötietojen suojaa kavennettaisiin aikaisempaan verrattuna.

4.2 Vaikutukset elinkeinoelämään

Sopimus antaa suomalaiselle teollisuudelle, toisin kuin tähän asti, mahdollisuudet saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Slovakian turvallisuusluokiteltuihin tietoihin. Vastaavasti sopimus antaa Slovakian teollisuudelle, toisin kuin tähän asti, mahdollisuuden saada sellaisia tilauksia tai osallistua sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää pääsyä Suomen turvaluokiteltuun tietoon.

4.3 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon eikä muitakaan vähäistä merkittävämpiä taloudellisia vaikutuksia

4.4 Vaikutukset hallintoon

Esitykseen sisältyvän sopimuksen ja lain hyväksymisestä ei aiheudu hallintoa koskevia muutosvelvoitteita tai -tarpeita.

5 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Sopimuksen valmisteluun ja sen neuvotteluun on osallistunut edustajia ulkoasiainministeriöstä, oikeusministeriöstä, puolustusministeriöstä sekä kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, suojelupoliisilta, pääesikunnalta sekä Teollisuus- ja työnantajat ry:ltä. Lausunnoissa on puollettu sopimuksen pikaista hyväksymistä ja voimaansaattamista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. Soveltamisala. Artiklassa määritellään sopimuksen tarkoitukseksi suojata Suomen ja Slovakian kesken välitetyt turvallisuusluokitellut tiedot. Suojaamista koskeva yleisvelvoite on ilmaistu sopimuksen 5 artiklan 4 kappaleessa, jonka mukaan sopimuspuolet sitoutuvat suojaamaan toisilleen toimittamansa turvallisuusluokitellun aineiston samalla tasolla kuin mitä ne suojaavat oman, vastaavaan turvallisuusluokkaan luokitellun kansallisen tietoaineistonsa.

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään ne toiminnot, joihin sopimusta sovelletaan. Näitä ovat ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, teollisuus-, tiede- ja teknologia-asiat. Sopimusta sovelletaan siten vain sellaisten tietojen välittämiseen, jotka koskevat edellä mainittuja toimintoja ja jotka toisessa sopimusvaltiossa on varustettu erityisellä turvallisuusluokkamerkinnällä.

Sopimusta ei sovelleta ainoastaan viranomaisten välisiin suhteisiin. Sitä sovelletaan myös sellaisiin, lähinnä taloudellista laatua oleviin sopimuksiin, joissa osapuolena on yksityinen yritys tai yhteisö ja joiden toteuttaminen mukaan lukien myös tarjousvaihe edellyttää turvallisuusluokitellun tiedon ja materiaalin hyödyntämistä.

2 artikla Määritelmät. Artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet.

Artiklan a kohdassa on turvallisuusluokitellun tiedon määritelmä. Sopimus koskee sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti turvallisuusluokiteltua tietoa sen laadintamuodosta riippumatta. Tämä tieto on suojattava luovuttamistavasta tai -muodosta riippumatta.

Artiklan b kohta sisältää turvallisuusluokitellun sopimuksen määritelmän. Määritelmä tarkoittaa sopimuspuolten alueilla sijaitsevien hankintasopimusosapuolten välistä hankintasopimusta mukaan lukien tarjousvaihe koskien esimerkiksi tavaratoimituksia, urakointia tai palveluja sekä alihankintasopimusta tai muuta järjestelyä, joiden toteutuminen edellyttää turvallisuusluokitellun tiedon hyödyntämistä. Määritelmä kattaa myös tällaisia sopimuksia, alihankintasopimuksia tai järjestelyjä edeltävät neuvottelut. Kohta on sopusoinnussa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 2 §:n 3 kohdan kanssa.

Artiklan c kohdan mukaan lähettävällä sopimuspuolella tarkoitetaan sopimuspuolta, joka lähettää turvallisuusluokitellun tiedon. Kyseessä on näin ollen turvallisuusluokitellun tiedon omistaja. Määritelmä kattaa valtion ja sen lainkäyttövaltaan kuuluvien laitosten lisäksi myös julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Artiklan d kohdan mukaisesti vastaanottavalla sopimuspuolella tarkoitetaan sitä sopimuspuolta, jonka käyttöön turvallisuusluokiteltu tieto on luovutettu. Määritelmä kattaa valtion ja sen lainkäyttövaltaan kuuluvien laitosten lisäksi myös julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Artiklan e kohdassa on tietoturvallisuuden kannalta erittäin keskeinen tiedonsaantitarpeen määritelmä. Tietoja saa antaa vain sellaiselle henkilölle, jolla nykyisen työtehtävänsä tai erityisen toimeksiannon vuoksi on tarve käyttää turvallisuusluokiteltua tietoa tai materiaalia. Määritelmä vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 3 momentin säännöksiä.

3 artikla. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset. Artiklan 1 kappaleessa määritellään kummankin sopimusvaltion toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset, joiden tehtävänä on vastata sopimuksen yleisestä täytäntöönpanosta ja valvonnasta. Suomessa kansallisena turvallisuusviranomaisena (National Security Authority, NSA) toimii kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain mukaan ulkoasianministeriö, missä tehtävää hoitaa turvallisuusyksikkö. Slovakiassa toimii itsenäinen kansallinen turvallisuusviranomainen.

Artiklan 2 kappale velvoittaa sopimuspuolet ilmoittamaan toisilleen kulloisistakin toimivaltaisia turvallisuusviranomaisia (NSA) koskevista muutoksista.

Artiklan 3 kappaleessa sopimuspuolia velvoitetaan tiedottamaan toisilleen mahdollisista muista sopimuksen täytäntöönpanoa varten nimetyistä turvallisuusviranomaisista (Designated Security Authority, DSA). Suomessa nimettyjä turvallisuusviranomaisia ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 § mukaisesti pääesikunta, suojelupoliisi sekä puolustusministeriö. Slovakialla ei ole nimettyjä turvallisuusviranomaisia.

4 artikla. Turvallisuusluokituksen tasot. Artiklassa määritellään, miten Suomen ja Slovakian turvallisuusluokituksen tasot vastaavat toisiaan. Turvallisuusluokkia on kummassakin valtiossa neljä. Artiklaan on kirjattu myös kunkin luokan englanninkielinen käännös.

Korkein, ankarimpia tietoturvallisuustoimenpiteitä vaativa luokka on ”erittäin salainen” (PRÍSNE TAJNÉ). Suomessa luokkaan ”erittäin salainen” luetaan kuuluviksi tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa erittäin suurta vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille. Suomen kansainvälisiä suhteita suojaavat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, maanpuolustusta momentin 10 kohta ja turvallisuutta momentin 5, 8 ja 9 kohdat. Muita määritelmässä tarkoitettuja yleisiä etuja voivat olla esimerkiksi valtionjohdon ja valtiovieraiden sekä tietojärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen suojaaminen (24 §:n 1 mom. 7 kohta) sekä kansantalouden toimivuus (24 §:n 1 mom. 11 ja 12 kohta).

Toiseksi korkein turvallisuusluokka on ”salainen” (TAJNÉ). Tähän kuuluvat Suomessa tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille.

Kolmanneksi korkein turvallisuusluokka on ”luottamuksellinen” (DÔVERNÉ), jolla tarkoitetaan Suomessa tietoja, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa vahinkoa maanpuolustukselle, turvallisuudelle, kansainvälisille suhteille tai muille yleisille eduille.

Neljänteen asiakirjaluokkaan ”käyttö rajoitettu” (VYHRADENÉ) kuuluvat tiedot, joiden luvaton ilmitulo voi aiheuttaa haittaa yleisille eduille tai heikentää viranomaisen toimintaedellytyksiä.

5 artikla. Turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroinen suojaaminen.

Artikla sisältää keskeiset vastavuoroista suojaamista koskevat velvoitteet. Artiklan 1 kappaleessa velvoitetaan vastaanottava sopimuspuoli merkitsemään vastaanottamaansa turvallisuusluokiteltuun tietoon oma vastaava turvallisuusluokitusmerkintänsä 4 artiklan vastaavuusasteikon mukaisesti. Merkitsemisvelvollisuudesta säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 8 §:ssä.

Artiklan 2 kappale koskee vastaanottavan sopimuspuolen velvollisuutta säilyttää vastaanottamansa tiedon turvallisuusluokitusmerkintä. Vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaisella on oikeus muuttaa merkintää tai peruuttaa se vain lähettävän sopimuspuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen pyynnöstä.

Artiklan 3 kappaleessa todetaan vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaisten oikeus pyytää turvallisuusluokituksen muutosta tai sen peruuttamista. Kohta on tärkeä silloin, kun suomalaiselta viranomaiselta pyydetään tietoja turvallisuusluokitellusta asiakirjasta. Viranomaisen on julkisuuslain 17 §:n säännösten mukaan katsottava, ettei tiedonsaantia rajoiteta enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeen. Jos pyydetyn asiakirjan turvallisuusluokitukselle ei näyttäisi esimerkiksi ajan kulumisen vuoksi enää olevan perusteita, viranomaisen olisi otettava yhteys slovakialaiseen turvallisuusviranomaiseen luokituksen tarkistamiseksi. Tämä voi tarvittaessa päättää asiakirjan turvallisuusluokituksen muuttamisesta.

Artiklan 4 kappale sisältää sopimuksen keskeisimmän periaatteen, jonka mukaan sopimuspuolet sitoutuvat suorittamaan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet suojatakseen sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa. Tiedoille annetaan samantasoinen suoja kuin vastaavaan kansalliseen turvallisuusluokkaan luokitetuille tiedoille. Turvalli-

suusluokkien vastaavuus määritellään 4 artiklassa.

Kappaleessa 5 on kielto luovuttaa turvallisuusluokiteltuja tietoja kansainväliselle järjestölle, kolmansien valtioiden virkamiehille, oikeushenkilöille taikka kolmansien valtioiden kansalaisille ilman lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen ennakolta antamaa kirjallista suostumusta. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentissa on salassapitovelvollisuutta koskeva erityissäännös, jonka mukaan kansainvälisen tietoturvallisuussopimuksen mukaisesti turvallisuusluokiteltu tieto on pidettävä salassa.

Kappaleen 6 mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin siihen, jota varten se on annettu, ilman lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen suostumusta. Velvoitetta vastaava säännös on kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 2 momentissa.

Kappale 7 koskee henkilöturvallisuutta. Sen mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa voi saada vain henkilö, jolla on 2 artiklan e kohdan mukainen tiedonsaantitarve ja josta on tehty kansallisen lainsäädännön mukainen turvallisuusselvitys. Henkilöllä on lisäksi oltava annettuna lupa kyseisen turvallisuusluokitellun tiedon saantiin ja siihen liittyen hänelle on oltava selvitettynä kansallisen lainsäädännön sisältämät velvoitteet mukaan lukien rikosoikeudellinen vastuu. Määräys on sopusoinnussa kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 3 momentin kanssa, jossa sallitaan tietoaineistoon pääsy vain niille henkilöille, jotka tarvitsevat tietoja tehtävänsä hoitamiseen. Kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen edellyttämä henkilöiden luotettavuuden varmistaminen toteutetaan Suomessa turvallisuusselvityksistä annetun lain sekä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 11 §:n mukaisesti. Henkilöturvallisuusselvityksen laatii pääesikunta silloin, kun kysymys on puolustushallintoon liittyvästä asiasta, muutoin suojelupoliisi.

Kappale 8 sisältää yhteisen sopimuspuolia koskevan velvoitteen, jonka mukaan kumpikin sopimuspuoli varmistaa sopimuksen asianmukaisen täytäntöönpanon.

6 artikla. Turvallisuusluokitellut sopimukset.

Artikla sisältää määräykset niitä tilanteita varten, joissa toinen sopimuspuoli tekee taikka antaa luvan oman lainkäyttövaltansa piiriin kuuluvalle hankintasopimusosapuolelle tehdä 2 artiklan b kohdassa tarkoitetun turvallisuusluokitellun hankintasopimuksen toisen sopimuspuolen lainkäyttövallan piiriin kuuluvan hankintasopimusosapuolen kanssa.

Artiklan 1 kappaleen mukaan lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen on pyynnöstään ja viipymättä saatava vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselta kaikki tarpeellisiksi katsomansa henkilö- ja yhteisöturvallisuustodistukset. Pääsääntönä siten on, että todistusten lähettäminen voi tapahtua vain pyynnöstä. Määräyksellä pyritään turvaamaan lähettävän sopimuspuolen vapaa harkintavalta hankintasopimusvalmistelussa.

Artiklan 2 kappaleen mukaan kuitenkin silloin, kun kyse on kansainvälisestä avoimesta tarjouskilpailusta, jota ei ole suunnattu erityisesti mihinkään maahan tai yritykseen, vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomainen voi toimittaa lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle 1 kappaleessa tarkoitetut todistukset ilman tämän virallista pyyntöä. Määräyksen tarkoituksena on nopeuttaa suomalaisten yritysten pääsyä tarjouksen tekemiseen tarpeelliseen turvallisuusluokiteltuun tietoon, mikä puolestaan tehostaisi tarjousvalmistelua ja parantaisi kilpailuasemaa.

Artiklan 3 kappale rinnastaa alihankkijat hankkijoihin 1 ja 2 kappaleessa mainittujen tietoturvallisuusvaatimusten osalta.

Artiklan 4 kappaleessa velvoitetaan lähettävän sopimuspuolen turvallisuusviranomainen toimittamaan vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaiselle luettelo niistä turvallisuusluokitelluista tiedoista, jotka se on välittänyt sopimuksen täytäntöönpanoa varten. Määräys palvelee turvallisuusluokitellun tiedon siirtorekisteröinnin tarpeita.

Turvallisuusluokiteltuja sopimuksia koskevat kansalliset säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 1 §:n 2 momenttiin (soveltaminen elin-

keinonharjoittajaan), 2 §:n 2 kohtaan (erityissuojattava tietoaineisto), 7 §:ään (vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto) sekä 12 (yhteisöturvallisuusselvitys) ja 13 §:ään. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 13 §:ssä on säännökset hankintaosapuolen antamasta sitoumuksesta turvallisuustoimenpiteiden suorittamiseen. Kansallinen sääntely vastaa sopimusvelvoitteen vaatimuksia. Velvoitteen täyttämiseksi tarpeellisesta suomalaisen viranomaisen tietojenantooikeudesta säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 17 §:ssä.

7 artikla. Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen.

Artikla sisältää määräykset menettelyistä siirrettäessä turvallisuusluokiteltuja tietoja sopimuspuolten kesken. Tietojensiirtomenetelmät riippuvat siitä, mikä tiedon turvallisuusluokka on. Tieto välitetään 1 kappaleen mukaisesti pääsääntöisesti diplomaattiteitse. Artiklan 2 kappaleen mukaan myös muu välitystapa on mahdollinen edellyttäen, että tietojen suojaaminen varmistetaan. Artiklan 3 kappaleessa säädetään lisäksi, että turvallisuusluokiteltua tietoa saa välittää sähköisesti vain täysin salatussa, niin sanotussa kryptosalatussa, muodossa käyttäen salausmenetelmiä ja -laitteita, jotka toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ovat hyväksyneet. Turvallisuusluokkaa vastaavista käsittelyvaatimuksista on säädetty kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:ssä. Erityissuojattavan tietoaineiston käsittelyssä noudatettavista eri turvallisuusluokkia vastaavista turvallisuustoimenpiteistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

8 artikla. Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen.

Artikla sisältää määräykset siitä, miten eri turvallisuusluokkiin kuuluvia aineistoja saa kääntää, kopioida ja hävittää.

Artiklan 1 kappale sisältää kiellon kahteen ylimpään turvallisuusluokkaan kuuluvan tiedon kääntämisestä ja kopioinnista ilman aineiston lähettäneen sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen siihen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Kansalliset säännökset velvoitteen toteuttamisesta voidaan tarvittaessa säätää kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 9 §:n nojalla.

Artiklan 2 kappaleen mukaan turvallisuusluokkaan ERITTÄIN SALAINEN/ PRÍSNE TAJNÉ kuuluvaa tietoa ei hävitetä, vaan se palautetaan lähettävälle sopimuspuolelle sen jälkeen, kun sitä ei enää pidetä tarpeellisena kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Viittauksella kansalliseen lainsäädäntöön tarkoitetaan niitä tilanteita, joissa aineisto tai sen osa on arkistolainsäädännön vuoksi säilytettävä. Turvallisuusluokkaan SALAINEN/ TAJNÉ tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan kuuluva tieto on hävitettävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla. Vierailut.

Artikla sisältää määräykset niistä menettelytavoista, joita noudatetaan järjestettäessä sopimuspuolen edustajille tilaisuus tutustua toisen sopimuspuolen sellaisiin toimitiloihin, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa kehitetään, käsitellään tai varastoidaan taikka turvallisuusluokiteltuja hankkeita toteutetaan. Sopimuspuolen edustajien vierailuiden tarkoituksena on varmistaa sopimuksen tarkoituksen toteutuminen turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukaiseksi suojaamiseksi

Artiklan 1 kappaleen mukaan vierailun toteuttaminen edellyttää vastaanottavan sopimuspuolen turvallisuusviranomaisen ennakolta antamaa kirjallista lupaa. Artiklan 2 kappaleessa on tarkemmat määräykset tiedoista, jotka on sisällytettävä vierailupyyntöön. Artiklan 3 kappaleessa edellytetään, että vierailupyyntö on saatava vähintään 30 päivää ennen vierailun aiottua ajankohtaa, ellei kiireellisissä tapauksissa tästä poiketa. Artiklan 4 kappaleessa määrätään, että vierailut, joissa kolmannen valtion kansalaisilla on mahdollisuus lähestyä turvallisuusluokiteltua tietoa, voidaan toteuttaa ainoastaan turvallisuusviranomaisten näin erikseen sopiessa. Artiklan 5 kappaleen mukaan turvallisuusviranomaiset voivat käytännön työtään helpottaakseen laatia luettelon niistä henkilöistä, joilla on lupa monikertaisiin turvallisuusluokiteltuun hankintasopimukseen liittyviin vierailuihin. Vierailujen toteuttamiseen liittyvät säännökset ovat kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä.

10 artikla. Ilmoitukset ja neuvottelut.
Artikla sisältää määräykset sopimuspuolten viranomaisten yhteistyöstä sopimuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolten toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvän kansallisen lainsäädäntönsä ja sen mahdolliset muutokset. Artiklan 2 kappaleessa todetaan toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten keskinäinen neuvotteluvelvollisuus jommankumman aloitteesta. Artiklan 3 kappaleessa annetaan toimivaltaisille turvallisuusviranomaisille oikeus kehittää yksityiskohtaisempia toimintamalleja sopimuksen toteutumisen edistämiseksi. Tällaiset menettelyt voitaisiin käytännössä vahvistaa esimerkiksi viranomaisten välisissä yhteistyöpöytäkirjoissa.

11 artikla. Riitojen ratkaiseminen.
Artiklan mukaan kaikki sopimuksen tulkintaan tai soveltamiseen liittyvät sopimuspuolten väliset riidat ratkaistaisiin yksinomaan sopimuspuolten välisissä neuvotteluissa, elleivät toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset pääse asiasta sopimukseen.

12 artikla. Tietosuojan loukkaaminen.
Artiklan 1 kappaleessa sopimuspuolet velvoitetaan ilmoittamaan viipymättä toisilleen epäillystä tai paljastuneesta turvallisuusluokitellun tiedon suojan loukkaamisesta tai vaarantumisesta. Artiklan 2 kappaleessa sopimuspuolet velvoitetaan ryhtymään kansallisen lainsäädäntönsä mukaisiin toimenpiteisiin loukkauksen seurausten rajoittamiseksi ja loukkauksen jatkumisen estämiseksi. Sopimuspuolet velvoitetaan myös antamaan toisilleen pyynnöstä tutkinta-apua, ilmoittamaan tutkinnan tuloksesta sekä toteutetuista toimenpiteistä. Artiklan tarkoittamien velvoitteiden täytäntöön panemiseksi tarpeelliset säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ään.

13 artikla. Kustannukset. Artiklan mukaan kumpikin sopimuspuoli vastaa itse omista sopimuksen täytäntöön panemisesta aiheutuneista kustannuksistaan.

14 artikla. Loppumääräykset. Artiklassa on sopimuksen voimaantuloa, muuttamista, irtisanomista ja tallettamista koskevat määräykset. Sopimus on voimassa toistaiseksi ja sitä voidaan muuttaa sopimuspuolten yhteisestä sopimuksesta. Artiklan 4 kappale sisältää sitä sopimuspuolta, jonka alueella sopimus tehdään, koskevan velvoitteen rekisteröidä sopimus Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti. Koska sopimus on allekirjoitettu Bratislavassa, Slovakiassa, Slovakian velvollisuus on rekisteröidä sopimus sen tultua voimaan.

2 Lakiehdotuksen perustelut

Suomen perustuslain 95 §:ssä edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtionsisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislailla. Tällaiset määräykset tulee saattaa voimaan lailla myös silloin, kun velvoitteen johdosta ei ole tarpeen tarkistaa kansallisen lainsäädännön aineellista sisältöä. Koska Suomen ja Slovakian välisen turvallisuussopimuksen velvoitteiden toteuttamiseksi ei aineellista lainsäädäntöä ole tarpeen muuttaa, esitys sisältää vain ehdotuksen blankettilaiksi.

1 §. Lakiehdotuksen 1 §:n säännöksellä saatettaisiin voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Lain voimaantulosta säädettäisiin tasavallan presidentin asetuksella. Laki on tarkoitus saattaa voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

3 Voimaantulo

Suomen ja Slovakian välisen sopimuksen 14 artiklan 1 kappaleen mukaan kumpikin sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle, kun sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset vaatimukset on saatettu päätökseen. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä jälkimmäisen ilmoituksen vastaanottamisesta. Slovakia on ilmoittanut Suomelle 18 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä nootilla saattaneensa omat kansalliset toimenpiteensä päätökseen.

Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presi-

dentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksessä tarkoitetusta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (kts. esim. PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

Edellä mainituilla perusteilla esitykseen sisältyvässä sopimuksessa on lukuisia eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä. Sopimuksen *1 artiklassa* määritellään sopimuksen soveltamisala. Sopimuksen *2 artiklassa* määritellään puolestaan, mitä tarkoitetaan turvallisuusluokitellulla tiedolla ja turvallisuusluokitelluilla sopimuksilla. Koska nämä sopimusmääräykset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, ne edellyttävät eduskunnan hyväksymistä (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen *3 artiklassa* määritellään Suomen kansalliseksi turvallisuusviranomaiseksi ulkoasiainministeriö. Sopimusmääräys vastaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 4 §:n 1 momenttia. Määräys on siten toteava, eikä sen siten ole katsottava edellyttävän eduskunnan hyväksymistä.

Sopimuksen *5 artiklassa* määrätään sopimuksen soveltamisalan piiriin kuuluvan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä, jotka rajoittavat turvallisuusluokitellun tiedon välittämistä, käyttämistä ja pääsyä siihen. Artiklan *1 kappaleessa* asetetaan vastaanottavalle sopimuspuolelle velvollisuus tehdä sille välitettyyn turvallisuusluokiteltuun tietoon vastaavaa kansallista turvallisuusluokkaa ilmaiseva merkintä. Artiklan *4 kappaleessa* asetetaan sopimuspuolille velvollisuus toteuttaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet, jotta sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa suojattaisiin asianmukaisesti. Sopimuspuolet ovat velvollisia antamaan tälle turvallisuusluokitellulle tiedolle saman suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalle tiedolleen. Artiklan *5 kappaleen* mukaan vastaanottavan sopimuspuolen on pääsäännön mukaan pidettävä turvallisuusluokiteltu tieto salassa.

Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö. Jokaisella on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa välttämättömistä syistä vain lailla.Yleisesti sovellettavat säännökset salassapito- ja luokitusmerkinnästä on säädetty julkisuuslain 25 §:ssä. Lain 25 §:n mukaan salassa pidettävään viranomaisen asiakirjaan on tehtävä merkintä asiakirjan salassa pitämisestä, kun tällainen asiakirja annetaan asianosaiselle ja kun asiakirja on pidettävä salassa toisen tai yleisen edun vuoksi. Muihin salaisiin asiakirjoihin tehtävä merkintä on harkinnanvarainen. Julkisuuslain säännöksistä poiketen kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan erityissuojattava tietoaineisto on pidettävä salassa. Lisäksi samaisen lain 8 §:ssä on säännökset turvallisuusluokan merkitsemisestä erityissuojattavaan tietoaineistoon. Sen mukaisesti erityissuojattavaan tietoaineistoon on julkisuuslain säännöksistä riippumatta tehtävä kansainvälisessä tietoturvallisuusvelvoitteessa määritelty merkintä sen osoittamiseksi, millaisia tietoturvalli-

suusvaatimuksia käsittelyssä on noudatettava. Sopimusmääräykset asettavat näin ollen Suomen lainsäädäntöä tiukemmat vaatimukset turvallisuusluokitellun tiedon merkitsemiselle. Määräykset edellyttävät eduskunnan hyväksymistä.

Sopimuksen *5 artiklan 6 kappaleessa* on ilmaistu turvallisuusluokiteltua tietoa koskeva käyttörajoitus ja *7 kappaleessa* turvallisuusluokiteltua tietoa saavia henkilöitä koskeva rajoitus. Siinä määrätään sopimuspuolten velvollisuudesta teettää asianmukainen turvallisuusselvitys henkilöistä, joilla on tai saattaa olla pääsy sopimuksessa tarkoitettuun turvallisuusluokiteltuun tietoon. Turvallisuusselvitysten laadinnassa on otettava huomioon perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetty yksityiselämän suoja ja velvollisuus säätää henkilötietojen suojasta lailla. Suomessa turvallisuusselvityksen kohteena olevista henkilöistä sekä selvityksessä sovellettavasta menettelystä on säädetty turvallisuusselvityksistä annetussa laissa.

Sopimuksen 6 artiklassa on määräykset turvallisuusluokitelluista hankintasopimuksista ja niitä tekevien yritysten turvallisuusselvityksistä. Yhteisöturvallisuusselvitystä koskevat säännökset sisältyvät kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 12 ja 13 §:ään.

Sopimuksen *8 artiklassa* on määräykset turvallisuusluokitellun tiedon kääntämistä, kopiointia ja hävittämistä koskevista seikoista. Kaikista edellä mainittuja sopimusmääräyksiä koskevista velvoitteista on säännökset kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 3 luvussa.

Sopimuksen *9 artiklassa* on määräykset sopimuspuolen velvollisuudesta sallia toisen sopimuspuolen tai sopimuspuolen alueella toimivien tilausten saajien edustajien vierailut sopimuspuolen sen omiin julkisiin virastoihin ja laitoksiin sekä sen alueella toimipaikkaansa pitävien tilauksen saajien (”contractors”) toimitiloihin. Sopimuspuolen edustajien vierailuiden tarkoituksena on varmistaa sopimuksen tarkoituksen toteuttaminen turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukaiseksi suojaamiseksi. Tähän vierailuoikeuteen ei sisälly sellaista julkista vallan käyttöä ja tarkastusoikeutta, joka olisi ristiriidassa perustuslain kanssa (PeVL 179/1997). Sopimusmääräys luo välillisesti myös yksityisille tilausten saajille velvollisuuden sallia vierailut omiin toimitiloihinsa. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä on vastaavat säännökset vierailuja koskevan sopimusmääräyksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista.

Sopimuksen *12 artiklassa* edellytetään, että sopimuspuolet ilmoittavat välittömästi toisilleen, jos turvallisuusluokitellun tiedon suojaa on rikottu, taikka tällaiseen tietoon on kohdistunut muu artiklassa mainittu loukkaus. Sopimuspuolten on lisäksi tutkittava turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevien säännösten rikkominen sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin vastaavanlaisten rikkomusten ennalta ehkäisemiseksi. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 19 §:ssä säädetään kansallisen turvallisuusviranomaiselle kuuluvista velvoitteista sopimusmääräyksissä tarkoitetuissa tilanteissa.

4.2 Käsittelyjärjestys

Käsittelyjärjestyksen kannalta merkityksellisiä sopimusmääräyksiä sisältyy sopimuksen 5 artiklaan, joka asettaa rajoituksia turvallisuusluokitellun tiedon tai materiaalin julkisuudelle. Sopimusmääräys on merkityksellinen perustuslain 12 §:n 2 momentin suojaaman, julkisuusperiaatteelle rakentuvan tiedonsaantioikeuden kannalta. Tätä tiedonsaantioikeutta saa rajoittaa vain lailla ja vain välttämättömistä syistä. Tällaisena välttämättömänä syynä voidaan pitää sen turvaamista, että Suomi ja suomalaiset yritykset voivat osallistua sellaisiin kansainvälisiin sekä Suomen ja Slovakian kahdenkeskisiin toimintoihin ja hankkeisiin, joiden toteuttaminen edellyttää arkaluonteisen salassa pidettävien tietojen vaihtoa. Salassapitoa koskeva erityissäännös on otettu kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:ään.

Suomen ja Slovakian välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehtyyn sopimukseen ei voida katsoa sisältyvän sellaisia määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Hallituksen näkemyksen mukaan sopimus voitaisiin näin ollen hyväksyä äänten enem-

mistöllä ja ehdotus sen lainsäädännön alaan kuuluvien sopimusmääräysten voimaansaattamiseksi tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Bratislavassa 14 päivänä toukokuuta 2007 Suomen tasavallan ja Slovakian tasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Slovakian kanssa turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Bratislavassa 14 päivänä toukokuuta 2007 Suomen tasavallan ja Slovakian tasavallan välillä turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroisesta suojaamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Ilkka Kanerva*

Sopimusteksti

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA SLOVAKIAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ TURVALLISUUSLUOKITELLUN TIEDON VASTAVUOROISESTA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Slovakian tasavallan hallitus, jotka edustavat Suomen tasavaltaa ja Slovakian tasavaltaa, jäljempänä "sopimuspuolet", ja jotka

haluavat luoda säännöstön sopimuspuolten kesken vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroiselle suojaamiselle,

ottavat huomioon turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseen liittyvät molemminpuoliset edut sopimuspuolten kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Soveltamisala

Tämän sopimuksen tarkoituksena on suojata turvallisuusluokiteltua tietoa, jota sopimuspuolet välittävät toisilleen ulko-, puolustus-, turvallisuus-, poliisi-, teollisuus-, tiede- tai teknologia-asioissa tai jota välitetään turvallisuusluokiteltujen sopimusten valmistelun tai täytäntöönpanon yhteydessä tai jota syntyy taikka tuotetaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan yhteydessä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

a) *turvallisuusluokitellulla tiedolla* missä tahansa muodossa olevaa tai minkä tahansa

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE SLOVAK REPUBLIC ON MUTUAL PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Slovak Republic, representing the Republic of Finland and the Slovak Republic, hereinafter referred to as the Parties,

Desiring to create a set of rules on mutual protection of Classified Information exchanged between the Parties,

Considering the mutual interests in protection of Classified Information, in accordance with the national legislation of the Parties,

Have agreed as follows:

Article 1

Scope of Application

The purpose of this Agreement is to protect Classified Information provided by one Party to the other Party for purposes of foreign affairs, defence, security, police, industrial, scientific or technological matters, or transmitted within the context of the implementation or preparation of Classified Contracts, or arising or produced within the context of an activity falling within the scope of application of this Agreement.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Agreement:

a) *Classified Information* means information, documents or material of whatever form

luonteista tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, jonka sopimuspuoli välittää toiselle sopimuspuolelle ja joka on turvallisuusluokiteltu ja johon on tehty asianmukainen luokitusmerkintä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, sekä tietoa, asiakirjaa tai aineistoa, joka on tuotettu tällaisen turvallisuusluokitellun tiedon pohjalta ja merkitty asianmukaisesti;

b) *turvallisuusluokitellulla sopimuksella* sopimuspuolen alueelle sijoittautuneiden sopimusosapuolten kanssa tai välillä käytyä sopimusta edeltävää neuvottelua tai tehtyä sopimusta, alihankintasopimusta tai muuta hyväksyttyä järjestelyä, joka koskee tuotteiden toimittamista, urakoiden suorittamista tai palvelujen suorittamista ja johon sisältyy pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon tai tällaisen tiedon tuottaminen;

c) *lähettävällä sopimuspuolella* sopimuspuolta, joka välittää vastaanottavalle sopimuspuolelle turvallisuusluokiteltua tietoa, mukaan lukien ensin mainitun sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvat valtion laitokset ja julkisoikeudelliset tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt;

d) *vastaanottavalla sopimuspuolella* sopimuspuolta, jolle lähettävä sopimuspuoli välittää turvallisuusluokiteltua tietoa, mukaan lukien ensin mainitun sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvat valtion laitokset ja julkisoikeudelliset tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt;

e) *tiedonsaantitarpeella* periaatetta, jonka mukaan turvallisuusluokiteltua tietoa voidaan antaa henkilöille ainoastaan heidän virkavelvollisuuksiensa tai -tehtäviensä yhteydessä.

or nature provided by one Party to the other Party and to which a security classification level has been applied and which has been marked accordingly under national legislation, as well as any information, documents or material that have been generated on the basis of such Classified Information and marked accordingly;

b) *Classified Contract* means any pre-contractual negotiations, contracts, subcontracts or other approved arrangement with or between contractors located in either Party in order to supply products, execute works or provide services involving access to or generation of Classified Information;

c) *Originating Party* means the Party, including any State bodies or public or private legal entities under its jurisdiction, providing Classified Information to the Recipient Party;

d) *Recipient Party* means the Party, including any State bodies or public or private legal entities under its jurisdiction, to which Classified Information is provided by the Originating Party;

e) *Need-to-know* means a principle by which access to Classified Information may only be granted to individuals in connection with their official duties or tasks.

3 artikla

Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset

1. Sopimuspuolet ovat nimenneet seuraavat toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset vastaamaan tämän sopimuksen kaikkien näkökohtien yleisestä täytäntöönpanosta ja asiaankuuluvasta valvonnasta:

Article 3

Competent Security Authorities

1. The Competent Security Authorities designated by the Parties as responsible for the general implementation and the relevant control of all aspects of this Agreement are:

Suomen tasavalta:	Republic of Finland:
Ulkoasiainministeriö Turvallisuusyksikkö Kanavakatu 3 A PL 176 00161 Helsinki SUOMI	Ministry for Foreign Affairs Security Unit Kanavakatu 3 A P.O. BOX 176 00161 Helsinki FINLAND

Slovakian tasavalta:	Slovak Republic:
National Security Authority Budatínska 30 P. O. BOX 16 850 07 Bratislava Slovak Republic	National Security Authority Budatínska 30 P. O. BOX 16 850 07 Bratislava Slovak Republic

2. Sopimuspuolet antavat toisilleen tiedoksi diplomaattiteitse 1 kappaleessa tarkoitettuja toimivaltaisia turvallisuusviranomaisia koskevat muutokset.

3. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi mahdolliset muut toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset, jotka vastaavat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta.

2. The Parties shall inform each other through diplomatic channels of any subsequent changes of the Competent Security Authorities referred to in Paragraph 1.

3. The Competent Security Authorities shall notify each other of any other Competent Security Authorities that are responsible for the implementation of this Agreement.

4 artikla

Turvallisuusluokituksen tasot

Turvallisuusluokituksen tasot vastaavat toisiaan seuraavasti:

Article 4

Security Classification Levels

The security classification levels shall correspond to one another as follows:

Suomen tasavalta	Slovakian tasavalta	Englanninkielinen käännös
ERITTÄIN SALAINEN	PRÍSNE TAJNÉ	“TOP SECRET”
SALAINEN	TAJNÉ	“SECRET”
LUOTTAMUKSELLINEN	DÔVERNÉ	“CONFIDENTIAL”
KÄYTTÖ RAJOITETTU	VYHRADENÉ	“RESTRICTED”

5 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon vastavuoroinen suojaaminen

1. Vastaanottava sopimuspuoli tekee vastaanottamaansa turvallisuusluokiteltuun tietoon oman vastaavan turvallisuusluokitusmerkintänsä 4 artiklassa tarkoitetun vastaavuusasteikon mukaisesti.

2. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen muuttaa turvallisuusluokitusmerkintää tai peruuttaa sen ainoastaan lähettävän sopimuspuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen pyynnöstä.

3. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi pyytää lähettävän sopimuspuolen toimivaltaista turvallisuusviranomaista muuttamaan turvallisuusluokitusta tai peruuttamaan sen.

4. Sopimuspuolet toteuttavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet suojatakseen tässä sopimuksessa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa. Ne antavat tälle turvallisuusluokitellulle tiedolle saman suojan kuin omalle vastaavaan turvallisuusluokkaan kuuluvalle tiedolleen.

5. Sopimuspuolet eivät luovuta turvallisuusluokiteltua tietoa kansainvälisille järjestöille, kolmansien valtioiden virkamiehille tai oikeushenkilöille taikka kolmansien valtioiden kansalaisille, ellei lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen ole ennakolta antanut siihen kirjallista suostumusta.

6. Turvallisuusluokiteltua tietoa saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten se on välitetty.

7. Turvallisuusluokiteltua tietoa luovutetaan ainoastaan sellaisille henkilöille, joilla on tiedonsaantitarve, joista on tehty kansallisen lainsäädännön mukainen turvallisuusselvitys ja joille on annettu sekä lupa saada tällaista turvallisuusluokiteltua tietoa että asianmukaiset ohjeet.

8. Sopimuspuolet varmistavat, että tämä sopimus pannaan täytäntöön asianmukaisesti.

Article 5

Mutual Protection of Classified Information

1. The Recipient Party shall mark the received Classified Information with its own equivalent security classification marking, in accordance with the equivalence scale referred to in Article 4.

2. The Competent Security Authority of the Recipient Party shall alter the security classification marking or revoke it only when so requested by the Competent Security Authority of the Originating Party.

3. The Competent Security Authority of the Recipient Party may request the Competent Security Authority of the Originating Party to alter the security classification or to revoke it.

4. The Parties shall take all appropriate measures, in accordance with their national legislation, so as to protect Classified Information referred to in this Agreement. They shall afford such Classified Information the same protection as they afford their own Classified Information at the corresponding security classification level.

5. The Parties shall not permit access to Classified Information by international organisations, by officials or legal entities of third countries, or by nationals of third countries, without the prior written consent of the Competent Security Authority of the Originating Party.

6. Classified Information shall be used solely for the purpose for which it has been provided.

7. Access to Classified Information shall be limited to individuals who have a Need-to-know and who, according to national legislation, have been security cleared and authorised to have access to such Classified Information as well as briefed accordingly.

8. The Parties shall ensure that the implementation of this Agreement is carried out properly.

6 artikla

Turvallisuusluokitellut sopimukset

1. Jos lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen aikoo sallia neuvottelut turvallisuusluokitellun sopimuksen tekemiseksi vastaanottavan sopimuspuolen lainkäyttövaltaan kuuluvan sopimusosapuolen kanssa, sen tulee pyynnöstä ja viipymättä saada vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaiselta turvallisuusviranomaiselta asiaankuuluvat turvallisuustodistukset.

2. Jos on kyse avoimesta tarjouskilpailusta, vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen voi antaa lähettävän sopimuspuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle asiaankuuluvat turvallisuustodistukset ilman tämän virallista pyyntöä.

3. Alihankkijoihin sovelletaan samoja turvallisuusvaatimuksia, mukaan lukien asianmukaiset todistukset, kuin turvallisuusluokitellun pääsopimuksen tehneeseen sopimusosapuoleen.

4. Lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen toimittaa vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaiselle turvallisuusviranomaiselle luettelon niistä turvallisuusluokitelluista tiedoista, jotka se on välittänyt turvallisuusluokitellun sopimuksen täytäntöönpanoa varten.

Article 6

Classified Contracts

1. If the Competent Security Authority of the Originating Party intends to permit negotiations for concluding a Classified Contract with a contractor under the jurisdiction of the Recipient Party, it shall, upon request and without delay, obtain the relevant security certificates from the Competent Security Authority of the Recipient Party.

2. In the case of an open tender, the Competent Security Authority of the Recipient Party may provide the Competent Security Authority of the Originating Party with the relevant security certificates without a formal request.

3. Sub-contractors shall be subject to the same security requirements, including due certification, as the contractor which concluded the main Classified Contract.

4. The Competent Security Authority of the Originating Party shall deliver to the Competent Security Authority of the Recipient Party a list of the Classified Information provided by it for the carrying out of the Classified Contract.

7 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon välittäminen

1. Turvallisuusluokiteltu tieto välitetään pääsääntöisesti diplomaattiteitse. Vastaanottava sopimuspuoli vahvistaa kirjallisesti vastaanottaneensa tiedon.

2. Jollei diplomaattiteiden käyttäminen sovellu, sopimuspuolten toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia muista turvallisuusluokitellun tiedon välityskeinoista, joilla varmistetaan sen asianmukainen suojaaminen.

3. Turvallisuusluokiteltua tietoa saa välittää sähköisesti ainoastaan täysin salatussa muodossa, käyttäen salausmenetelmiä ja -laitteita, jotka toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset ovat hyväksyneet.

Article 7

Transmission of Classified Information

4. As a rule, Classified Information shall be transmitted through diplomatic channels. The Recipient Party shall confirm in writing the receipt thereof.

5. If the use of diplomatic channels is unsuitable, the Competent Security Authorities of the Parties may agree on other ways of transmitting Classified Information that ensure its due protection.

6. Classified Information may be transmitted electronically only in a fully encrypted mode, by using encryption methods and devices approved by the Competent Security Authorities.

8 artikla

Turvallisuusluokitellun tiedon kääntäminen, kopiointi ja hävittäminen

1. Turvallisuusluokkaan PRÍSNE TAJNÉ/ ERITTÄIN SALAINEN tai TAJNÉ/ SALAINEN kuuluvaa tietoa saa kääntää tai kopioida ainoastaan, jos lähettävän sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on ennakolta antanut siihen kirjallisen luvan. Muuta turvallisuusluokiteltua tietoa käännettäessä ja kopioitaessa noudatetaan vastaanottavan sopimuspuolen kansallista lainsäädäntöä.

2. Turvallisuusluokkaan PRÍSNE TAJNÉ/ ERITTÄIN SALAINEN kuuluvaa tietoa ei hävitetä, vaan se palautetaan lähettävälle sopimuspuolelle sen jälkeen, kun sitä ei enää katsota tarpeelliseksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Turvallisuusluokkaan TAJNÉ/ SALAINEN tai sitä alempaan turvallisuusluokkaan kuuluva tieto hävitetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Article 8

Translation, Copying and Disposal of Classified Information

1. Information classified as PRÍSNE TAJNÉ/ ERITTÄIN SALAINEN or TAJNÉ/ SALAINEN may be translated or copied only with the prior written consent of the Competent Security Authority of the Originating Party. Translation and copying of other Classified Information shall be carried out in accordance with the national legislation of the Recipient Party.

2. Information classified as PRÍSNE TAJNÉ/ ERITTÄIN SALAINEN shall not be destroyed, but shall be returned to the Originating Party after it is no longer considered necessary in accordance with the national legislation. Information classified as TAJNÉ/ SALAINEN or below shall be disposed of in accordance with the national legislation.

9 artikla

Vierailut

1. Vastaanottava sopimuspuoli sallii lähettävän sopimuspuolen edustajien vierailut toimitiloihin, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa kehitetään, käsitellään tai varastoidaan tai turvallisuusluokiteltuja hankkeita toteutetaan, jos vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltainen turvallisuusviranomainen on ennakolta antanut siihen kirjallisen luvan. Tällainen lupa annetaan ainoastaan henkilöille, joilla on henkilöturvallisuusselvitykseen perustuva turvallisuustodistus sekä tiedonsaantitarve.

2. Vierailulupaa pyytävän toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen vierailupyynnössä on annettava seuraavat tiedot: vierailijan nimi, syntymäaika ja -paikka, matkustusasiakirjan numero, kansallisuus, virka-asema ja edustettavan organisaation nimi, turvallisuustodistus, vierailun tarkoitus, ajankohta ja kesto sekä vierailun kohteena olevien oikeushenkilöiden nimi ja yhteyshenkilö.

3. Vastaanottavan sopimuspuolen toimivaltaisen turvallisuusviranomaisen on saatava vierailupyyntö vähintään kolmekymmentä

Article 9

Visits

1. Visits to premises where Classified Information is developed, handled or stored, or where classified projects are carried out, shall be granted by one Party to visitors from the other Party only with the prior written permission of the Competent Security Authority of the Recipient Party. Such a permission shall only be granted to individuals who have a personnel security certificate and a Need-to-know.

2. The request for a visit submitted by the requesting Competent Security Authority shall contain the following information: name of the visitor, date and place of birth, travel document number; nationality; position and name of the organisation represented; security certificate; purpose, date and duration of the visit; name and point of contact of the legal entities to be visited.

3. The request for a visit shall be received by the Competent Security Authority of the Recipient Party at least thirty days before the

päivää ennen vierailun ajankohtaa. Kiireellisissä tapauksissa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat sopia lyhyemmästä ajasta.

4. Vierailut, joiden yhteydessä kolmannen valtion kansalaiset voivat saada turvallisuusluokiteltua tietoa, sallitaan toimivaltaisten turvallisuusviranomaisten keskinäisellä sopimuksella.

5. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat laatia luettelon henkilöistä, joilla on lupa useisiin yksittäiseen turvallisuusluokiteltuun sopimukseen liittyviin vierailuihin.

visit takes place. In urgent cases the Competent Security Authorities can agree on a shorter period.

4. Visits involving access to Classified Information by nationals of a third country shall only be authorized by an agreement between the Competent Security Authorities.

5. The Competent Security Authorities may draw up a list of persons authorised to make multiple visits in respect of any particular Classified Contract.

10 artikla

Ilmoitukset ja neuvottelut

1. Tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset antavat toisilleen tiedoksi asiaa koskevan kansallisen lainsäädäntönsä ja sen muutokset.

2. Varmistaakseen läheisen yhteistyön tämän sopimuksen täytäntöönpanossa toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset neuvottelevat keskenään jommankumman viranomaisen pyynnöstä.

3. Toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset voivat kehittää yksityiskohtaisia menettelyjä tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

Article 10

Notification and Consultations

1. In order to implement this Agreement, the Competent Security Authorities shall notify each other of their relevant national legislation and amendments thereto.

2. In order to ensure close co-operation in the implementation of this Agreement, the Competent Security Authorities shall consult each other upon request of one of them.

3. The Competent Security Authorities may develop detailed procedures for the implementation of this Agreement.

11 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Kaikki sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ratkaistaan yksinomaan keskinäisillä neuvotteluilla, elleivät toimivaltaiset turvallisuusviranomaiset pääse asiasta sopimukseen.

Article 11

Resolution of Disputes

All disputes between the Parties on the interpretation or application of this Agreement shall be resolved exclusively by mutual consultations, unless the Competent Security Authorities can reach an agreement.

12 artikla

Tietosuojan loukkaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli ilmoittaa viipymättä toiselle sopimuspuolelle epäillystä tai todetusta turvallisuusluokitellun tiedon suojan loukkaamisesta tai vaarantamisesta.

Article 12

Protection Violation

1. Each Party shall without delay notify the other Party of any suspicion or discovery of a breach or compromise of the security of Classified Information.

2. Sopimuspuolet toteuttavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki asianmukaiset toimenpiteet rajoittaakseen 1 kappaleessa tarkoitetun loukkaamisen seurauksia ja estääkseen loukkauksen jatkumisen. Toinen sopimuspuoli antaa pyynnöstä tutkinta-apua, ja sille ilmoitetaan tutkinnan tuloksesta sekä toteutetuista toimenpiteistä.

2. The Parties shall undertake all appropriate measures in accordance with their national legislation so as to limit the consequences of violations referred to in Paragraph 1 and to prevent further violations. Upon request, the other Party shall provide investigative assistance, and it shall be informed of the outcome of the investigation and of the measures undertaken.

13 artikla

Kustannukset

Sopimuspuolet vastaavat omista tämän sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuneista kustannuksistaan.

Article 13

Expenses

Each Party shall bear its own expenses incurred in the implementation of this Agreement.

14 artikla

Loppumääräykset

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti, kun kaikki tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset lainsäädännön mukaiset vaatimukset on toteutettu. Sopimus tulee voimaan toiseksi seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen ilmoitus on otettu vastaan.

2. Tämä sopimus tehdään toistaiseksi. Sitä voidaan muuttaa sopimuspuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa ehdottaa muutoksia tähän sopimukseen. Tällöin sopimuspuolet aloittavat neuvottelut sopimuksen muuttamisesta.

3. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle diplomaattiteitse, kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos sopimus irtisanotaan, jo välitettyä turvallisuusluokiteltua tietoa ja tämän sopimuksen johdosta syntyvää turvallisuusluokiteltua tietoa käsitellään tämän sopimuksen määräysten mukaisesti niin kauan kuin se on tarpeen kyseisen tiedon suojaamiseksi.

4. Se sopimuspuoli, jonka alueella tämä sopimus tehdään, toteuttaa viipymättä sopimuksen tultua voimaan tarvittavat toimenpiteet sopimuksen rekisteröimiseksi Yhdistyneiden

Article 14

Final Provisions

1. The Parties shall notify each other in writing of the fulfilment of national legal requirements necessary for the entry into force of this Agreement. It shall enter into force on the first day of the second month following the receipt of the later notification.

2. This Agreement is concluded for an indefinite period of time. It may be amended by a mutual written consent of the Parties. Each Party may propose amendments to this Agreement at any time. In such a case the Parties shall begin consultations on amending this Agreement.

3. Each Party may terminate this Agreement by written notification delivered to the other Party through diplomatic channels, observing a period of notice of six (6) months. If the Agreement is terminated, the Classified Information already provided and the Classified Information arising under this Agreement shall be handled in accordance with the provisions of this Agreement for as long as necessary for the protection of the Classified Information concerned.

4. The Party in whose territory this Agreement is concluded shall, without delay, after the entry into force of this Agreement, take measures to have the Agreement registered

kansakuntien sihteeristöön Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti. Rekisteröinti ja vastaava Yhdistyneiden kansakuntien sopimussarjan rekisterinumero annetaan tiedoksi toiselle sopimuspuolelle heti, kun sihteeristö on rekisteröinyt sopimuksen.

by the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the UN Charter. The other Party shall be notified of the registration and of the registration number in the UN Treaty Series as soon as it has been issued by the UN Secretariat.

Tämän vakuudeksi asianmukaisesti valtuutetut sopimuspuolten edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen

In witness whereof, the duly authorised representatives of the Parties have signed this Agreement,

Bratislavassa 14 päivänä toukokuuta 2007

in Bratislava on the 14 day of May, 2007

kahtena alkuperäiskappaleena suomen, slovakin ja englannin kielellä. Jos syntyy tulkintaeroja, englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

in two originals, in the Finnish, Slovak and English languages. In case of differences of interpretation, the English text shall prevail.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

For the Government of the Republic of Finland

Slovakian tasavallan hallituksen puolesta

For the Government of the Slovak Republic